

ORMAN ÜRÜNLERİ

SEKTÖRÜ

***BU RAPOR KAYNAKÇADA BELİRTİLEN GÖSTERGELERDEN VE YAYINLARDAN DERLENMİŞTİR.**

İÇİNDEKİLER

ORMAN ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜNÜN TÜRKİYE VE DÜNYADAKİ GENEL DURUMU

- Orman Ürünleri Sektörel İhracat Rakamlarının İl Bazında Değerlendirilmesi
- Orman Ürünleri Sektörel İhracat Rakamlarının Mal Grubu Bazında Değerlendirmesi
- Orman Ürünleri Sektörel İhracat Rakamlarının Ülke Bazında Değerlendirilmesi
- Orman Ürünleri Sektörel İhracat Rakamlarının Ürün Bazında Değerlendirmesi
- Orman Ürünleri Sektörün Kapasite Kullanımı
- Sektörün İşyeri Sayısı ve İstihdamı
- Sektörün Swot Analizi

SEKTÖRDEKİ YAPISAL SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

ORMAN ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜ 2023 HEDEFLERİ

- Alt Sektörler Bazında İhracat Gelir Hedefleri
- Hedef Pazar Ülkeleri
- 2023 Hedeflerine Ulaşabilmek için İzlenmesi Gereken Stratejik Adımlar

ORMAN ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜ

Orman Ürünleri sektörü, geniş alt sektör grupları ile sürekli gelişim göstermekte ve son teknolojiyle dünya standartlarında üretim yapmaktadır. Son dönemlerde orman ürünü işleyen tesislerde önemli yatırımlar ve kapasite artışları görülmekte, bu da sektörün dinamik yapısını ve potansiyelini ortaya açıkça koymaktadır.¹

Ülkemizin orman varlığı yaklaşık olarak 21.389 milyon hektar olup; orman alanları toplam ülke yüzölçümünün %27'sini teşkil etmektedir. Ülke ormanlarının %50,1'i verimli, %49,9'u verimsiz orman niteliğindedir. Biyolojik çeşitlilik açısından oldukça zengin olan ormanlarımızın yaklaşık yarısı iğne yapraklı, diğer yarısı ise geniş yapraklı türlerden oluşmaktadır.

2000-2008 yılları arasında ihracatını 7 kat büyüterek Dünya ticaretindeki payını 4 katına çıkaran sektörün 2023 ihracat hedefi 16 milyar dolardır. Türkiye'nin 2013 yılında sektördeki ithalat rakamı ise 5 milyar dolar civarındadır.

Türkiye'de üretilen kerestenin yaklaşık %70'i inşaat, %20'si mobilya, %10'u ise ambalaj ve diğer sektörlerde kullanılmaktadır. Kişi başına kereste tüketimi ise 0,075-0,085 m³ arasındadır.

2013 yılında kereste üretiminin 6,2 milyon m³ olarak gerçekleştiği tahmin edilmektedir. Türkiye'nin kereste ihracatı incelendiğinde 2000-2010 yılları arasında inişli çıkışlı bir eğilim içinde olduğu görülmektedir. Türkiye'nin kereste ihracatı 2001 ve 2002 yıllarında son 10 yıldaki en yüksek değerine ulaşmış ve 2000 yılında 11 milyon \$ değerinde olan kereste ihracatı 2010 yılında 14,9 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir.

2013 yılı Ocak ayı sektörel bazda ihracat rakamlarına göre; Türkiye ağaç mamulleri ve orman ürünleri ihracatı, 2012 yılının eş değer dönemine kıyasla, % 16,7 oranında bir artış kaydederek 310 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Sektörün Ocak ayı Türkiye toplam ihracatındaki payı yaklaşık % 3 olmuştur.

Akdeniz İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği'nin 2013 yılı Ocak ayı sektörel bazda ihracat rakamları incelendiğinde ise; 40 milyon dolar Ağaç mamulleri ve Orman ürünleri ihracatı gerçekleştirildiği görülmektedir. Bir önceki yılın eş değer dönemine kıyasla sektör ihracatında % 40 oranında bir artış yaşanmıştır.

¹ http://bakka.gov.tr/assets/Planlama1/Mobilya_ve_Orman_Urunleri_Sektor_Analizi_Raporu.pdf

OCAK 2013 / SEKTÖREL BAZDA İHRACAT RAKAMLARI -1000 \$
AKİB TÜRKİYE GENELİ KARŞILAŞTIRMALI

	OCAK - TÜRKİYE GENELİ				OCAK - AKİB			
SEKTÖRLER	2012	2013	Değişim (*13/'12)	Pay(13) (%)	2012	2013	Değişim (*13/'12)	Pay(13) (%)
I. TARIM	1.507.163	1.707.267	13,28	15,48	267.008	299.329	12,10	17,53
A. BİTKİSEL ÜRÜNLER	1.093.824	1.225.726	12,06	11,12	219.955	233.632	6,22	19,06
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mam.	469.989	502.331	6,88	4,56	83.837	80.128	-4,42	15,95
Yaş Meyve ve Sebze	193.507	224.494	16,01	2,04	111.149	130.596	17,50	58,17
Meyve Sebze Mamulleri	92.660	95.714	3,30	0,87	11.819	6.970	-41,03	7,28
Kuru Meyve ve Mamulleri	105.532	107.376	1,75	0,97	7.273	8.527	17,24	7,94
Fındık ve Mamulleri	119.913	178.965	49,25	1,62	2.975	3.907	31,35	2,18
Zeytin ve Zeytinyağı	14.963	44.862	199,81	0,41	1.831	3.414	86,44	7,61
Tütün ve Mamulleri	92.501	66.732	-27,86	0,61	1.059	75	-92,95	0,11
Süs Bitkileri	4.758	5.253	10,38	0,05	12	15	30,24	0,29
B. HAYVANSAL ÜRÜNLER	147.497	171.563	16,32	1,56	18.776	26.095	38,98	15,21
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	147.497	171.563	16,32	1,56	18.776	26.095	38,98	15,21
C. AĞAÇ VE ORMAN ÜRÜNLERİ	265.707	309.993	16,67	2,81	28.277	39.603	40,10	12,78
Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri	265.707	309.993	16,67	2,81	28.277	39.603	40,10	12,78

Orman Ürünleri Sektörel İhracat Rakamlarının İl Bazında Değerlendirilmesi²

Türkiye ağaç mamulleri ve orman ürünleri 2013 yılı Ocak ayı sektörel ihracatı iller bazında incelendiğinde; İstanbul'un 130 milyon dolar ile ilk sırada yer aldığı ve bir önceki yılın eş değer dönemine kıyasla sektör ihracatında değer bazında % 14,7 artış yaşandığı görülmektedir. En büyük artışı % 43,9 ile Bursa gerçekleştirmiştir.

Ocak 2013 Dönemi Orman Ürünleri Sektörü İhracatında İlk 10 İl

	2012		2013		DEĞİŞİM (%)		PAY (%)	
İL	MİKTAR	DEĞER	MİKTAR	DEĞER	MİKTAR	DEĞER	MİKTAR	DEĞER
İSTANBUL	70.571.961	113.477.767	76.530.647	130.194.896	8,4	14,7	45,2	42,0
GAZİANTEP	9.207.633	25.980.386	12.723.914	33.084.502	38,2	27,3	7,5	10,7
İZMİR	14.286.515	25.154.618	22.497.781	32.757.682	57,5	30,2	13,3	10,6
BURSA	12.235.554	16.781.714	12.431.744	24.156.291	1,6	43,9	7,3	7,8
KAYSERİ	11.340.521	20.379.946	10.189.887	20.969.215	-10,1	2,9	6,0	6,8
ANKARA	3.488.358	9.898.727	3.016.065	10.970.109	-13,5	10,8	1,8	3,5
ADANA	6.410.928	8.612.579	4.952.552	9.473.128	-22,7	10,0	2,9	3,1
KOCAELİ	5.784.776	5.909.669	4.315.505	5.254.222	-25,4	-11,1	2,5	1,7
HATAY	2.374.004	3.813.188	1.944.746	4.601.348	-18,1	20,7	1,1	1,5
ANTALYA	3.237.521	5.300.521	2.736.144	4.592.040	-15,5	-13,4	1,6	1,5
Genel Toplam	155.824.675	265.706.898	169.452.386	309.992.482	8,7	16,7	100,0	100,0

² http://www.akib.org.tr/files/downloads/arastirmaraporlari/agac/agac_ocak-haziran_2013.pdf

Orman Ürünleri Sektörel İhracat Rakamlarının Mal Grubu Bazında Değerlendirmesi³

Türkiye geneli sektörün 2013 yılı Ocak ayı ihracatı alt grup bazında ilk sırayı Kağıt-Karton Ve Matbu Yayınlar almıştır. En fazla artış ise % 61,7 ile Orman Tali Ürünler sektöründe yaşanmıştır. Akdeniz Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği'nin 2013 yılı Ocak ayı ihracatı alt grup bazında değerlendirildiğinde ise Mobilyalar ilk sırayı almaktadır. En fazla artış ise % 168 ile Orman Tali Ürünler ürün grubunda olmuştur.

Türkiye Geneli Orman Ürünleri İhracat Rakamları

	2012		2013		DEĞİŞİM (%)		PAY (%)	
ÜRÜN GRUBU	MİKTAR	DEĞER	MİKTAR	DEĞER	MİKTAR	DEĞER	MİKTAR	DEĞER
ORMAN TALİ ÜRÜNLERİ	3.241.864	7.750.522	3.987.792	12.534.030	23,0	61,7	2,4	4,0
KERESTELER-SANDIK-KAFES-PALET	53.626.868	37.383.219	34.894.683	26.980.449	-34,9	-27,8	20,6	8,7
MOBİLYALAR	26.994.726	82.804.716	30.996.848	94.473.550	14,8	14,1	18,3	30,5
KAĞIT-KARTON VE MATBU YAYINLAR	61.665.508	124.027.502	92.451.196	158.884.236	49,9	28,1	54,6	51,3
DİĞER AHŞAP MAMÜLLERİ	10.295.710	13.740.937	7.121.867	17.120.218	-30,8	24,6	4,2	5,5
Genel Toplam	155.824.675	265.706.898	169.452.386	309.992.482	8,7	16,7	100,0	100,0

Orman Ürünleri Sektörel İhracat Rakamlarının Ülke Bazında Değerlendirilmesi

Türkiye geneli sektörün 2013 yılı Ocak ayı ihracat rakamlarına göre değer bazında en önemli Pazar Irak olmuştur. Azerbaycan-Nahçıvan ise Irak'ın ardından ikinci sırada yer almıştır. Akdeniz Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliğinin 2013 yılı Ocak ayı değer bazında ihracatı ülkelere göre incelendiğinde ise yine Irak'ın ilk sırada olduğu ve bu ülkeyi Suudi Arabistan'ın takip ettiği görülmektedir.

Hem Türkiye geneli hem de Birliğimiz ihracatında yine en yüksek oranda artış Libya'ya yönelik yaşanmıştır.

Türkiye Geneli Orman Ürünleri İhracatında İlk 10 Ülke⁴

³ http://www.akib.org.tr/files/downloads/arastirmaraporlari/agac/agac_ocak-haziran_2013.pdf

	2012		2013		DEĞİŞİM (%)		PAY (%)	
ÜLKE	MİKTAR	DEĞER	MİKTAR	DEĞER	MİKTAR	DEĞER	MİKTAR	DEĞER
İRAK	28.181.804	60.550.365	29.417.566	65.259.590	4,4	7,8	15,6	17,9
AZERBAYCAN-NAHÇİVAN	10.740.851	26.071.183	12.270.199	29.371.057	14,2	12,7	6,5	8,1
İRAN (İSLAM CUM.)	14.594.956	20.346.765	24.735.743	28.445.703	69,5	39,8	13,1	7,8
LİBYA	5.973.695	13.910.831	8.899.740	19.272.217	49,0	38,5	4,7	5,3
RUSYA FEDERASYONU	3.605.275	9.514.864	4.361.966	18.680.150	21,0	96,3	2,3	5,1
BİRLEŞİK KRALLIK	8.802.654	14.449.939	8.417.006	14.243.499	-4,4	-1,4	4,5	3,9
TÜRKMENİSTAN	14.526.531	13.081.576	10.772.945	12.894.476	-25,8	-1,4	5,7	3,5
ALMANYA	4.219.341	11.773.881	4.148.558	11.573.608	-1,7	-1,7	2,2	3,2
GÜRCİSTAN	11.172.719	11.606.209	10.754.157	10.892.630	-3,7	-6,1	5,7	3,0
İSRAİL	3.478.018	6.531.972	4.430.486	8.502.516	27,4	30,2	2,3	2,3
Genel Toplam	178.016.769	322.745.273	189.071.735	364.310.628	6,2	12,9	100,0	100,0

Orman Ürünleri Sektörel İhracat Rakamlarının Ürün Bazında Değerlendirmesi

Türkiye geneli sektör ihracatında 2013 yılı Ocak ayında değer bazında birinci sırayı Bebek Bezleri Ve Benzeri Hijyenik Eşya - Perakende Satılacak Hale Getirilmemiş ürünler almıştır. Akdeniz Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliğinin 2013 yılı Ocak ayı değer bazında ihracatı ürünlere göre incelendiğinde ise Yatak Haline Getirilebilen Oturmaya Mahsus Mobilyalar(Kamp Ve Bahçe İçin Hariç) birinci sırada yer almaktadır.

⁴ http://www.akib.org.tr/files/downloads/arastirmaraporlari/agac/agac_ekim_2013.pdf

5Türkiye Geneli Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatında ilk 10 GTİP

	2012		2013		DEĞİŞİM (%)		PAY (%)	
ÜRÜN	MİKTAR	DEĞER	MİKTAR	DEĞER	MİKTAR	DEĞER	MİKTAR	DEĞER
BEBEK BEZLERİ VE BENZERİ HÜYENİK EŞYA - PERAKENDE SATILACAK HALE GETİRİLMEMİŞ	75.068.311	258.629.422	93.905.883	314.738.186	25,09	21,69	8,64	15,11
YATAK ODALARINDA KULLANILAN TÜRDE AHSAP MOBİLYALAR	76.767.286	169.750.387	94.753.140	210.908.115	23,43	24,25	8,72	10,13
KREPELİ KAĞIT.SELÜLOZ ELYAF TABAKALARI-HER BİR KATININ M2AĞIR.<25GR-RULO/TABAKA	56.489.851	66.121.827	80.083.295	96.665.762	41,77	46,19	7,37	4,64
YEMEK ODALARI VE OTURMA ODALARI İÇİN AHSAP MOBİLYALAR	25.036.226	90.763.386	25.096.045	90.701.440	0,24	-0,07	2,31	4,36
AHSAP İSKELETLİ İÇİ DOLDURULMUŞ OTURMAYA MAHSUS DİĞER MOBİLYALAR	11.272.743	55.925.848	13.599.068	72.676.048	20,64	29,95	1,25	3,49
DİĞERLERİ	104.955.793	87.530.445	83.278.187	71.441.614	-20,65	-18,38	7,67	3,43
OLUKLU KAĞIT VEYA KARTONDAN KUTU VE MAHAFAZALAR	41.291.940	53.184.814	48.812.562	66.428.929	18,21	24,90	4,49	3,19
DİĞER AHSAP MOBİLYALAR	15.604.282	55.027.595	15.893.136	64.408.314	1,85	17,05	1,46	3,09
YATAK HALİNE GETİRİLEBİLEN OTURMAYA MAHSUS MOBİLYALAR(KAMP VE BAHÇE İÇİN HARİÇ)	23.394.446	67.772.230	20.512.608	61.812.148	-12,32	-8,79	1,89	2,97
OLUKLU OLMAYAN KAĞIT VEYA KARTONDAN KATLABİLİR KUTULAR VE MUHAFAZALAR:M2 AĞ. 600 GR.DAN AZ OLANLAR	13.945.814	44.125.543	14.799.245	51.156.596	6,12	15,93	1,36	2,46
Genel Toplam	1.051.002.314	1.853.807.244	1.086.395.552	2.082.445.440	3,37	12,33	100,00	100,00

Orman Ürünleri Sektörün Kapasite Kullanımı

Orman Ürünleri sektöründe kapasite kullanım oranları işletmelere göre değişmekte olup, küçük ölçeklilerde %40, orta ölçeklilerde %55, büyük ölçeklilerde ise %80 olduğu tahmin edilmektedir.

Orman Ürünleri sektöründe son dört yılda ağırlıklı kapasite kullanım oranı % 69,8 olmuştur.

Orman Ürünleri sektörünün Tam Kapasite Çalışmamasının Nedenleri

Nedenler	Oranı (%)
İç Talep Yetersizliği	54,0
Dış Talep Yetersizliği	19,4
Çalışanlarla İlgili Sorunlar	6,6
Hammadde Yetersizliği	5,9
Finansman Yetersizliği	4,9
Diğer Nedenler	9,2

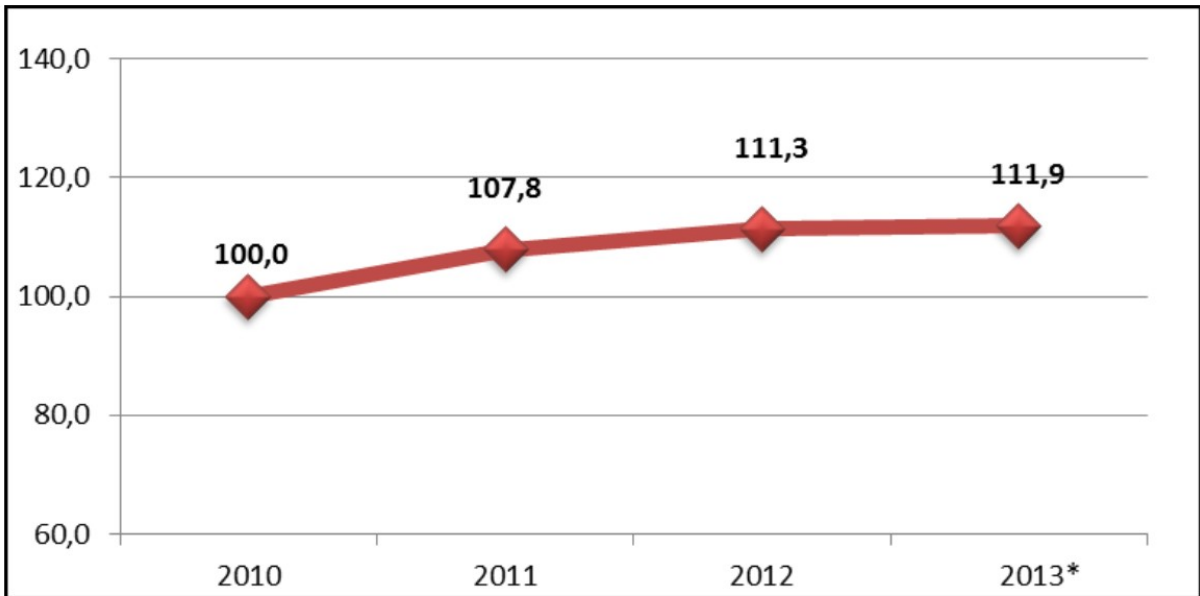
⁵ http://www.akib.org.tr/files/downloads/arastirmaraporlari/agac/agac_ekim_2013.pdf

Orman Ürünleri sektörünün tam kapasite çalışmama nedenlerinin %54' ü iç talep, %19,4'ü dış talep yetersizliğinden kaynaklanmaktadır. Çalışanlarla ilgili sorunlar %6,6, hammadde yetersizliği %5,9, Finansman %4,9 ve diğer nedenler %9,2 oranında etkilidir. Sektör ağırlıklı olarak iç piyasaya yönelik olmasından dolayı iç talep daralması kapasite kullanımını olumsuz etkilemektedir.

Sektörün İşyeri Sayısı ve İstihdamı

Sektörde küçük işletmelerin varlığına rağmen, modern tasarımın öneminin anlaşılması tasarımcılarının yetiştirilmesine gereken ilginin gösterilmesi ve istihdamlarının sağlanması, sektörün gelişimi açısından önem arz etmektedir. İstihdam düzeyi sıralamasına göre İstanbul'u sırası ile Ankara, Kayseri, Bursa ve İzmir takip etmektedir.

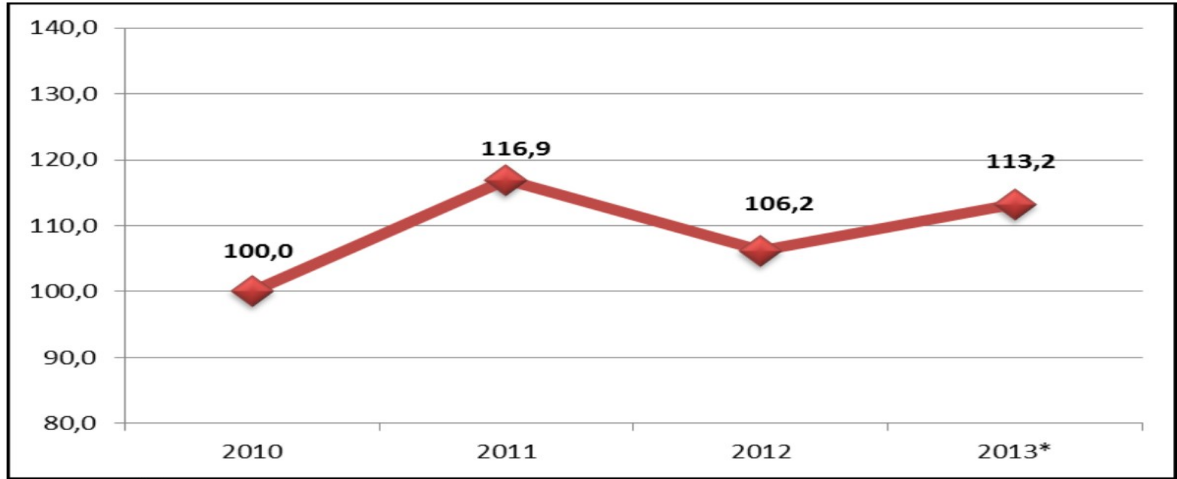
Yıllara Göre Ortalama Sanayi İstihdam Endeksi(2010=100)

Kaynak: TÜİK, (NACE Rev.2 Kod 31-2013* verileri ilk iki dönem verileridir.)

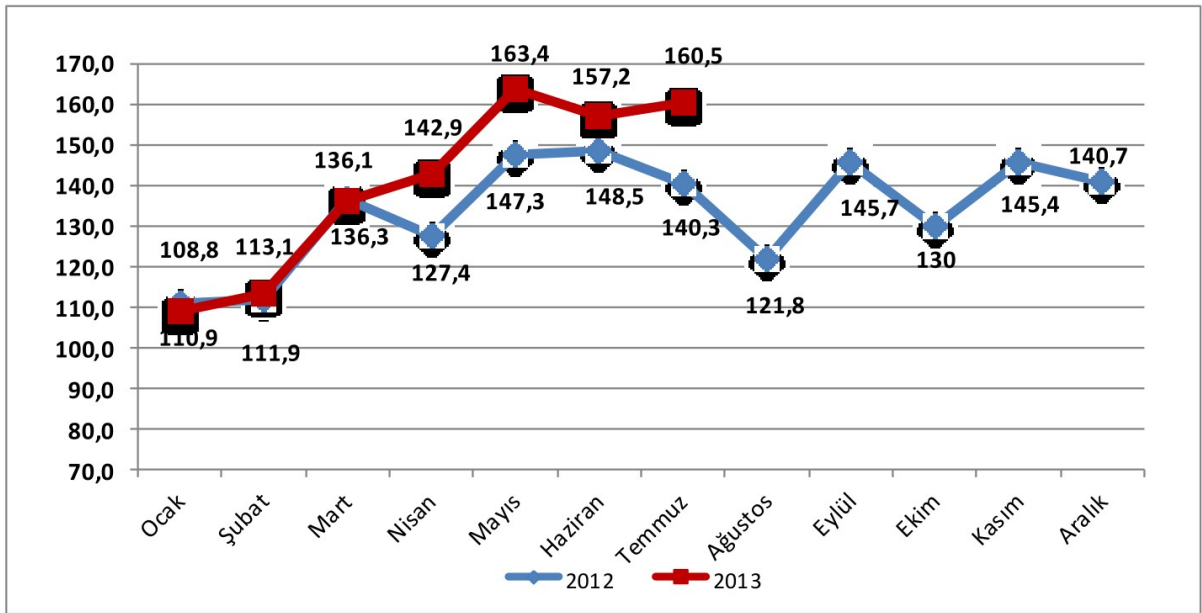
Orman Ürünleri sektörü İmalat alanında sanayi istihdam endeksi, 2011 yılında yükselişe geçerek 107,8 puana ulaşmıştır. Endeksin ortalama değeri 2012 yılında 111,3, 2013 yılı ilk iki dönem verilerine göre de 111,9 olmuştur.

Yıllara Göre Sanayi Üretim Endeksi (2010=100)

Kaynak: TÜİK-(2013* yılı verileri yedi aylıktır.)

Orman Ürünleri Sanayi Ciro Endeksi (2010=100)

Kaynak: TÜİK(NACE Rev2- 2013* verileri yedi aylıktır.)

SEKTÖRÜN SWOT ANALİZİ⁶

Sektörün Güçlü Yönleri

- Coğrafi Konum,
- Sektörün Gelişime Açık Olması,
- Sektörün Son 10 yıl performansı,
- Sektörün gittikçe artan teknoloji transferi,
- Kalite bilincinin artması,
- İhracat yapma bilincinin artması,
- İşçilik maliyetlerinin AB ülkelerindekine göre düşük olması,
- İşletmelerin modern teknolojiyi yakından takip etmesi,
- Sektörün uluslararası pazarlara açılmış bulunması,
- Üretim ve kalite standartlarını yükseltmek için gayret gösterilmesi,
- İşletmelerin ürün çeşitliliği sağlamaya yönelik gayretlerinin artması,
- Sektördeki işletmelerin çoğunluğunun özel sektöre ait olması nedeniyle dinamik ve gelişmeye açık bir yönetime sahip olmaları,
- Sektöre ait mesleki çatı kuruluşların birçok uluslararası kuruluşlara üye olmaları.

Sektörün Zayıf Yönleri

- Hammadde sıkıntısı,
- Kalifiye iş gücü yetersizliği,
- Markalaşma sorunu,
- Enerji sorunu
- Tanıtım faaliyetlerinin yetersizliği
- AB ülkelerinde yaşanan krizler,
- Yasa ve yönetmeliklerde mevcut olan eksiklikler,
- Eğitimli kalifiye personel eksikliği,
- İthal hammadde temininde mevcut olan zorluklar,
- Sermaye darlığı, kredi temini vb. finansal sorunlar,
- Ürün standartları bilgisinin yetersizliği,
- •Atölye tipi üretimin yaygın olması,
- Talep eksikliği ve tüketim piyasasının darlığı,
- Gelişmeye yönelik Ar-Ge çalışmalarının yetersizliği,
- İşletmelerin uluslararası pazarlarda tanıtım eksikliği,
- Ulusal ve uluslararası fuarlara katılım yetersizliği,
- Markalaşma yetersizliği,
- İşletmelerin kurumsallaşamaması,
- Enerji maliyetlerinin yüksek, kalitesinin düşük olması,

Sektöre Yönelik Fırsatlar

- Globalleşme
- Dünyadaki yeni oluşum,
- AB'ye üyelik süreci
- AB ülkelerinde işçilik maliyetlerinin yüksek oluşu,
- Çevremizdeki birçok az gelişmiş ülke pazarlarına yakınlık,
- Sektörün özellikle Afrika ülkelerine açılması.

Sektöre Yönelik Tehditler

- Mesleki eğitim yetersizliği,
- Kopyalama,
- Sermaye ve finans yetersizliği
- Ekonomik belirsizlikler,
- Çevremizde yer alan ülkelerdeki siyasi ve ekonomik istikrarsızlıkların ortaya çıkması,
- AB uyum sürecinde orman ürünleri ile ilgili sertifikalandırma, çevre, sağlık vb. konulardaki sınırlama dayatmaları,
- İşçilik maliyetinin düşüklüğü ve ürün çeşitliliğini artırma yöntemleri ile hammaddenin tamamının değerlendirilmesinin sağladığı avantajlar nedeniyle Çin faktörü,
- Sektörün temel değerlerine yönelik bir bilgi bankasının bulunmaması,
- AB standartlarının bilinmemesi.

SEKTÖRDEKİ YAPISAL SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Orman ürünleri sanayi sektörünün mevcut yapısal sorunları ve bunların çözüm önerileri aşağıda temel başlıklar altında verilmiştir. Bunlar:

1.Sektörde Teknoloji Kullanımının Yetersizliği

Özellikle kereste, parke ve kaplama sektörlerinin geçmiş yıllardaki kurulumu daha çok iç piyasanın ihtiyacını karşılamaya yönelik olup, çoğunlukla küçük işletmeler şeklinde yapılanmıştır. Küçük ölçekli işletmelerin sayıları daha fazla ve yeni teknoloji kullanımları sınırlıdır. Buna rağmen, iç piyasanın ihtiyacını karşılamamanın ötesinde, AB ve Ortadoğu pazarlarına hitap edebilme birikimine sahiptir.

Kontrplak ve levha sektöründe üretim hattı sistemleri teknolojisi kullanımı kereste, parke ve kaplama sektörlerine nazaran daha iyi durumda olup, önemli bir kısmı eski teknolojinin transferi olarak sahip olunmuş durumdadır.

Çözüm Önerisi

Sektör kuruluşlarının Ar-Ge çalışmalarına yönelmesi, yeni teknolojilerin kullanılması, işletmelerin fabrika ölçekli üretime geçmeleri, ürün çeşitliliği ve sertifikalı ürün satışının artması, bölgesel kalkınmayı ve teşvikleri esas alan yeni yasanın bir an önce sektör kuruluşlarının desteklenmesinde ve teknolojik yenilenebilmesinde kullanımı bu sorunun çözümünü sağlayabilecektir.

2.Yatırımlar İçin Finansman Yetersizliği

Orman ürünleri sektörünün genelinde yeni kapasite oluşumu için gelecek dönemde planlanmış yatırımlara ilişkin yeterli ve detaylı bilgi bulunmamaktadır. Ancak, özellikle kereste, parke ve kaplama sektörlerinde gitgide zorlaşan rekabet şartları, atölye tipi üretim yapan işletmelerin fabrika tipi üretime geçmeleri için yeni teknoloji içeren yatırımlara yönelmelerini zorunlu kılmaktadır. Bu durum toplam kurulu işletme sayısında azalma (kapanma veya birleşme nedeniyle), orta ölçekli ve modern teknolojiyle üretim yapan ihracata yönelik yatırımlarda artış ve kurumsal bir dönüşüm olarak ortaya çıkmaktadır. Bu dönüşüm yatırımları süreci öz kaynakların ve teşviklerin yetersizliği, kredi maliyetlerinin pahalılığı nedenleri ile yapılamamakta ya da yavaş seyretmektedir.

Çözüm Önerisi

Teknoloji bakımından, CNC kontrollü tezgâhlar ile kurutma, buharlama ve emprenye tesislerine yatırım yapılmalıdır. Bu ihtiyacın karşılanması için bölgesel kalkınmayı ve teşvikleri esas alan yeni yasanın bir an önce sektör kuruluşlarının desteklenmesinde kullanımı sektöre özel avantajlar sağlayabilir.

3. Sektörün Test ve Analiz Laboratuvarlarının Bulunmaması

Dış Ticaret ve İç Tüketimde daha çok kamu alımlarında aranan kalite analiz ve testlerinin yapılabilirdiği kontrol ve AR-GE raporları bulunmamakta ya da bir kaç cihazdan müteşekkil yetersizdir. İşletmelerde bu alanda çalışan uzman personel bulunmamakta veya mühendis personel bu çalışmaları yürütmektedir.

Çözüm Önerisi

Bu kapsamda, kapsamlı olarak üniversitelerde veya özel sektörde orman ürünlerine yönelik hizmet verecek test ve analiz laboratuvarları oluşturulmalı ya da sektör kuruluşlarında yeterli cihaz-aletler ile donatılmış laboratuvarlar oluşturulmalı, ürünlerin standartlara uygunluğu konusunda sürekli bir geri besleme sağlanmalıdır. Ortak bir bilgi bankası kurularak işletmeler bu sisteme entegre olabilmelidir.

4. Sektörün Hammadde Teminindeki Sorunlar

Ormanlarımızdan kereste-parke ve kaplama-kontrplak sanayisinin talebine uygun nitelikte tomruk yeterince üretilmemektedir. Yerli tomruk kullanılması randıman ve kaliteyi düşürerek maliyetlerin artmasına neden olmaktadır. Hammadde fiyatlarının yüksekliği sektörü olumsuz

yönde etkilemektedir. Hammadde kaynaklarına yönelik optimizasyona gidilemediği için tedarik masrafları artmaktadır.

Çözüm Önerisi

Yerli hammadde temininde karşılaşılan güçlüklerden dolayı üretimdeki açıkların ithalat yoluyla karşılanma zorunluluğu ülke ekonomisi ve orman kaynaklarımızdan yeterince yararlanamama yanında kaynak israfına neden olacaktır. Bu nedenle verimsiz ve bozuk orman alanları yeniden düzenlenerek, standartlara uygun üretime öncelik verilmelidir. Özel ormancılığın teşviki ve yaygınlaştırılması, hızlı büyüyen endüstriyel ağaç türlerine öncelik verilmesi çözüm için önemli katkı olarak değerlendirilmektedir.. Devlet ormanların sertifikalanması, sertifikalı üretimin arttırılması, kaliteli üretim açısından zorunluluk arz etmektedir.

5. Enerji Maliyetlerinin Pahalılığı

Sektörün ihracattaki en önemli problemlerinden biri enerji sorunudur. Enerji maliyeti Avrupa ülkelerine kıyasla yüksektir. Bu durum rekabeti olumsuz yönde etkilemektedir.

Çözüm Önerisi

Ülkemizdeki enerji fiyatlarının gelişmiş ülkelere oranla yüksek olması nedeniyle sektörün rekabet gücünün korunması için enerji fiyatlandırması revize edilmeli ya da üretim ve istihdam artışı karşılığında enerji sanayiciye rekabet edebilme düzeyinde ucuza sağlanmalıdır.

6. Kalifiye Eleman Yetersizliği

Kaliteli üretimi gerçekleştirecek kalifiye işçi ve teknik eleman istihdamı yapılmamaktadır. Genelde birkaç usta yanında çoğunlukla ilkokul mezunu vasıfsız işçilerle üretim yapılmaktadır. İşçi prim ve vergilerin yüksek oluşu bu sektörde kalifiye eleman istihdamını güçleştirmektedir.

Çözüm Önerisi

Orman ürünleri endüstrisinde daha kaliteli ürün elde etmek ve verimi artırmak amacıyla bu alanda eğitim almış teknik eleman çalıştırılması teşvik edilmeli ya da kuruluş çalışanlarına dönemsel yoğunlaştırılmış teorik ve uygulamalı mesleki eğitim verilmesi yasal zorunluluk haline getirilmelidir. SGK primleri uluslararası standartlar dikkate alınarak yeniden düzenlenmelidir. Sektörde mevcut olan haksız rekabetin önlenmesi için vergiler makul oranlara indirilmeli, istihdam üzerindeki vergiler azaltılmalı istihdam, ihracat, fuarlar ve Ar-Ge teşvik edilmelidir.

7. Hammadde Fiyatları Üzerindeki İlave Vergi Yükleri

Türkiye’de hammadde fiyatlarının yüksek olmasının nedenlerinden biri, Orman işletmeleri tarafından ihale yolu ile yapılan satışlarda

- Ağaçlandırma Fonu (% 3),
- Tellaliye (% 1-2),

- Karar Pulu (% 4,5),
- İlave KDV (%1,6),
- Ayrıca DİİB kapsamı dışındaki alımlardan da Bakanlık Fonu % 3 oranında alınmaktadır ve tomruk satışları için bu oran % 27,5 bulmakta, buna ilaveten yükleme ve taşımamaliyetlerinin de yüksek olması hammaddenin fabrika teslim maliyetini artırmaktadır.
- Rusya Federasyonu, Azerbaycan, Cezayir, İran tarafından Türk ürünlerine yüksek oranlı gümrük vergileri uygulanmaktadır.

Çözüm Önerisi

Dünya pazarlarında sektörün rekabet gücünü artırma adına hammadde maliyeti üzerindeki bu ilave vergiler kaldırılmalıdır. Rusya Federasyonu Azerbaycan, Cezayir, İran tarafından Türk ürünlerine uygulanan yüksek oranlı gümrük vergisinin düşürülmesi için çalışmalar yapılmalıdır.

8. Hammadde Satışlarında Koşulların (kredi, tahsisat kriterleri) İhracat Yapan Üreticileri Dikkate Almadan Belirlenmesi

Orman Genel Müdürlüğü tarafından ihale ve tahsis yoluyla yapılan peşin satışlarda herhangi bir indirim yapılmamakta, vadeli satışlarda ise bedelin % 40' ı peşin alınmakta % 60' ı için ise 9 aylık bir dönem için % 9 oranında da vade farkı uygulanmaktadır.

Çözüm Önerisi

Peşin alımlarda eski uygulamalarda olduğu gibi % 10 indirim, vadeli alımlarda % 20 peşin kalan % 80 için 9 aylık vadede toplam % 4.5 vade farkı uygulanması imkanı verilmelidir.

Orman İşletme Müdürlüklerince, imalatçı-ihracatçılara DİİB kapsamında, Orman Kooperatifleri 'ne sağlanan koşullarla hammadde tahsisatı yapılmalıdır. Tahsisli satışlarda, tahsis kriterleri belirgin değildir. Bu yüzden objektiflikten uzaklaşabilmektedir. Tahsisli satışlarda, üretici firmaların kapasite raporları dikkate alınarak objektiflik sağlanmalıdır.

9. Kalitesiz Hammadde İthalatı

Çin ve Uzakdoğu ülkelerinden düşük hammadde ve enerji maliyeti sayesinde ülkemize göre ucuza mal olan kalitesiz orman ürünleri ithal edilmektedir.

Çözüm Önerisi

Bu ülkelerden gelen ürünlerle rekabet edebilmek için, bu ürün gruplarının ithali, taraf olduğumuz uluslararası anlaşmalar elverdiği ölçüde engellenmelidir.

Tüm alt sektörler bazında:

- 1- Özellikle Rusya, Türkî devletler, İran gibi ülkelere yapılacak ağaç mamulleri ve orman ürünleri ihracatını kolaylaştıracak serbest ticaret anlaşmaları hayata geçirilmesidir.
- 2- Eximbank sektöre uygun uzun vadeli kredi modeli geliştirmeli, rakip ülkelerin yaptığı gibi alıcıya finansman yapacak modeller geliştirmeli.

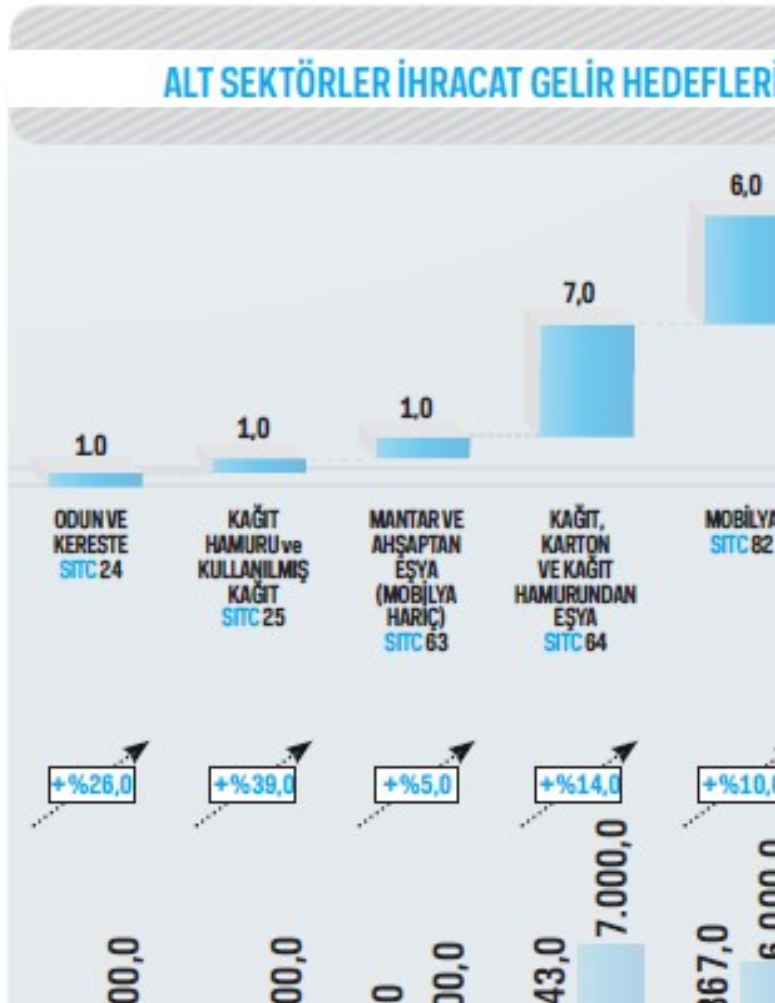
ORMAN ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜ 2023 HEDEFLERİ

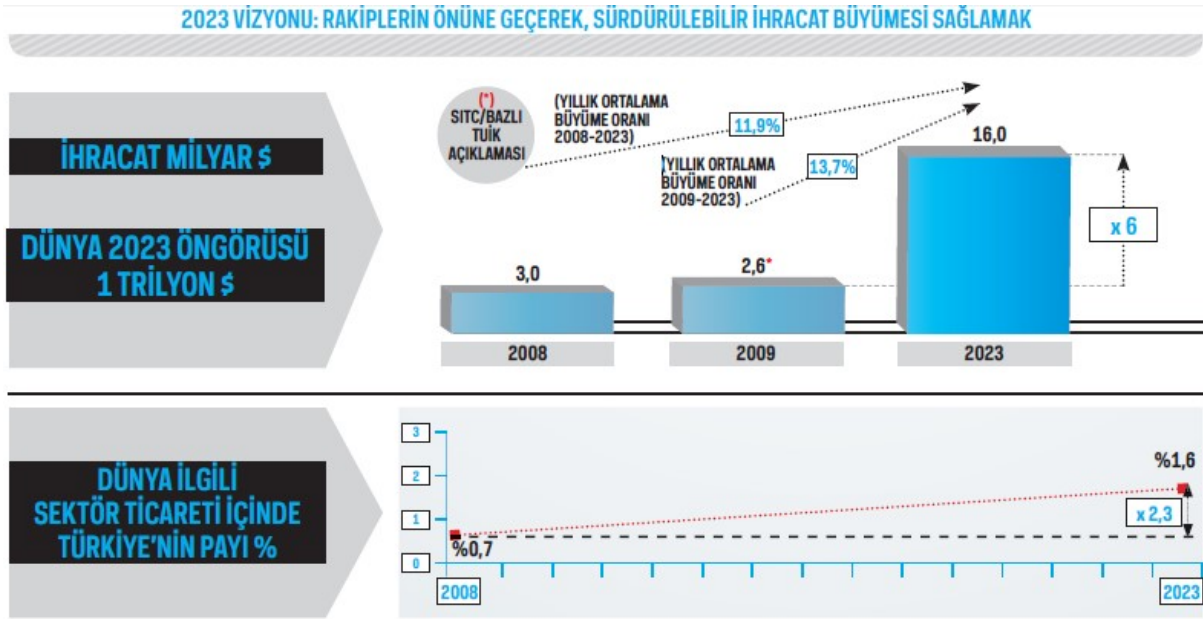
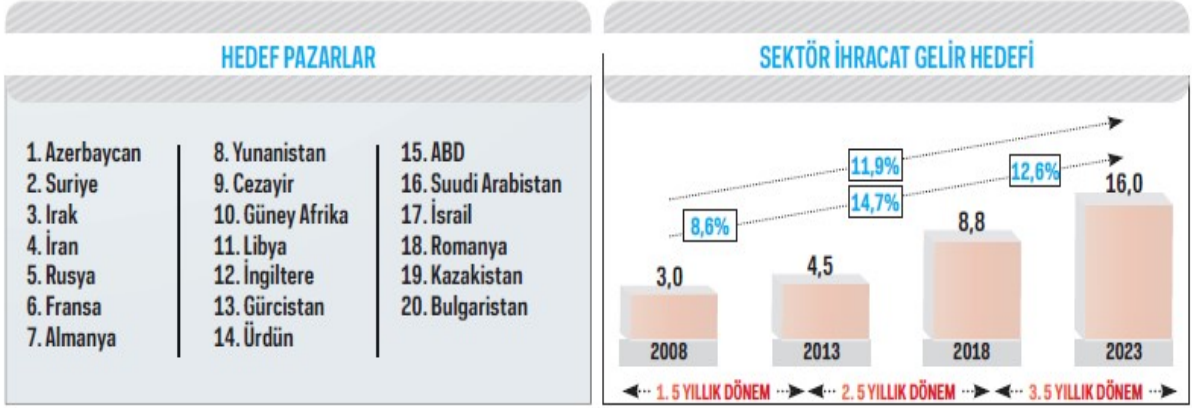
2012 yılı ihracatını 3.8 milyar dolarla tamamlamış olan Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri Sektörü 2013 yılına da hızlı bir giriş yapmıştır. Geçen yılın ilk yarısına göre daha büyük hızda büyüme kaydeden sektör, ilk aylardan itibaren ihracatını 2012 yılına göre % 12 arttırmıştır.

2013 yılındaki ihracat değeri, 4,3 milyar dolar olan sektör yıllık ortalama % 13,5'lik büyüme ile 2023 hedeflerine ulaşabilecektir. Sektörün 2013 yılındaki dünya pazar payı % 0,97 iken, bu rakam için 2023 yılında hedeflenen pay oranı % 1,60'tır.

Orman Ürünleri sektörünün hedef Pazar ülkeleri; Azerbaycan, Suriye, Irak, İran, Rusya, Fransa, Almanya, Yunanistan, Cezayir, Güney Afrika, Libya, İngiltere, Gürcistan, Ürdün, ABD, Suudi Arabistan, İsrail, Romanya, Kazakistan, ve Bulgaristan olarak belirlenmiştir.

Yıllık % 13,4 oranında büyüme göstermesi halinde sektörün, 2023 yılında hiç zorlanmadan 16 milyar dolar değerine rahatlıkla ulaşacağı öngörülmüştür.

2023 yılı ihracat hedefi 16 milyar dolar olan orman ürünleri sektörünün bu rakama ulaşabilmesi için izlemesi gereken stratejik hedefleri aşağıdaki gibidir:

- Alt-sektörde istikrarlı ihracat artışı sağlanması,
- Hedef pazarlarda rekabetçi gücü artırarak pazar payının artırılması,
- İhracat kapasitesinin geliştirilmesi,
- Kaliteli hammadde kaynağının yeterliliğinin ve izlenebilirliğinin sağlanması,
- Makina parkının yeni teknolojiyle modernizasyonu ile üretim kalitesinin artırılması,

- Kalite ve çevre standartlarına uygun üretimin yaygınlaştırılması,
- Alt sektörler özelinde yan sanayinin geliştirilmesi,
- Düşük fiyatlı ürünlerden, katma değeri yüksek, markalı ürün portföyüne geçilmesi,
- Uluslararası pazarlardaki satış ağı ve tanıtım faaliyetlerinin artırılması,
- Test, analiz ve kalite kontrol laboratuvarlarının yaygınlaştırılması, akreditasyon sisteminin kurulması,
- Yeni teknolojilerin kullanımı için Ar-Ge çalışmalarının özendirilmesi,
- Nitelikli işçi, teknik eleman ve mühendis istihdamının artırılması, yeterli ve yetenekli satış elemanlarının yetiştirilmesi ve çoklu dil spektlerinin sağlanması,
- Hammadde üzerine tasarımdan katma değer eklenmesine dair sorunlar mevcuttur. Sektör için miktardan ziyade “kalite” daha önemlidir.
- Özgün tasarım ve yüksek kalite Inovasyonun, ürün gamınınve fonksiyonelliğingeliştirilmesi,
- Nihai ürünlerde izlenebilirliği sağlayan bir kodlama sisteminin kurulması
- Ağaç cinslerine göre ekim, dikim envanterinin oluşturulması, ekim, dikim kararlarının sanayi kuruluşları ile işbirliği içinde verilmesi,
- Odun dışı orman ürünlerinin mevcudiyetine ilişkin envanter çalışmasının yapılması,
- Türkiye ormancılığını dünya seviyesine taşımak, ormanları daha iyi ve daha kaliteli kullanabilmek için orman yollarının hızla yapılması,
- Ormanları sertifikalandırma çalışmalarının hızlandırılması ve bu konuda Maliye Bakanlığı’ndan destek sağlanması,
- İthal edilen hammaddenin devamlığını sağlamak için yurtdışı ile uzun süreli (5,10 yıl) bağlantılar yapılması,
- Ormanların tekrar plantasyon ormanı haline getirilmesi ve özel plantasyon planlarının yapılması,
- Orman ürünlerinin yakacak olarak kullanılmasının engellenmesi, orman köylülerinin endüstriye orman yetiştirecek şekilde bilgilendirilmesi,
- Özel sektörün orman üretip işletebilmesinin sağlamasına ilişkin mevzuat düzenlemesinin yapılması,
- Üretimde kalite ve verimlilik artışı sağlayan yurtdışında üretilmeyen makinelerin ithalatında sanayiciyi destekleyen bir teşvik sisteminin sağlanması,
- Odun dışı orman ürünlerinin toplanmasında modernizasyona gidilmesi, orman köylülerinin modern ekipmanlarla çalışabilmesi için destek ve teşvik sağlanması,

- Kalite ve çevre standartlarına uyum konusunda haksız rekabetin engellenmesi,
- Çevreye ilişkin uyulması gereken standartlar konusunda sanayicilere yönelik bilgilendirme ve eğitim çalışmalarının yapılması,
- Türkiye’de Türk Standartları Enstitüsü’nde Sertifikasyon için uygun bir laboratuvarın kurulması,
- TSE’nin uluslararası alandaki akreditasyonunun sağlanması ve bilinirliğinin artırılması,
- Bünyelerinde endüstriyel tasarımcı barındıran firmalara sağlanan teşvikler konusunda sanayicilerin bilgilendirilmesi,
- “Uluslararası pazarlarda rekabetçiliğin desteklenmesi” teşviki konusunda sanayicilerin bilgilendirilmesine ilişkin eğitimler yapılması, teşvikin tüm bölgelere yaygınlaştırılması konusunda proje ekiplerinin oluşturulması,
- İnternet pazarlamasının yaygınlaştırılması ve sektörün tanıtımı için sosyal ağlar gibi platformların geliştirilmesi,
- Dış pazar talep profillerinin araştırılmasına yönelik çalışmalar yapılması,
- Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri Kalite Kontrol ve Araştırma Enstitüsü’nün ve laboratuvarların kurulması,
- Türkiye’de uluslararası nitelikte düzenlenecek fuarların teşvik edilmesi,
- AB ülkelerinde tomruk ve endüstriyel odun hammaddesinin kaynağında uygulanan KDV oranının AB mevzuatına uyum çerçevesinde %8’e düşürülmesi,
- Selüloz ithalatı üzerindeki KDV’nin düşülmesi,
- AB mevzuatı konusunda etkinlik kazanmak için mobilya sektöründe federasyonlaşma sağlanması,
- Üretici desteği ile ilgili sistemin dengelenmesi,
- Enerji maliyetlerinin rekabetçi düzeye getirilmesi,
- Kümelenme yoluyla bilgi paylaşımının artırılması, envantere ulaşımın kolaylaştırılması ve envanterin kamulaştırılmasının sağlanması,
- STK’ların devletin erişebildiği bilgi kaynaklarına ücretsiz erişimlerinin sağlanması, eldeki veri tabanlarının yaygınlaştırılması, Ağaç ve Orman sektörüne ilişkin bilgi merkezlerine üyeliklerin artırılması,
- Meslek okullarının programlarının yeni teknolojiler ile güncellenmesi ve uygulamanın ağırlıklı hale getirilmesi,
- KOSGEB desteklerinin bilinirliğinin artırılması.

KAYNAKÇA

- [http://bakka.gov.tr/assets/Planlama1/Mobilya ve Orman Urunleri Sektor Analizi Raporu.pdf](http://bakka.gov.tr/assets/Planlama1/Mobilya_ve_Orman_Urunleri_Sektor_Analizi_Raporu.pdf)
- Orta Anadolu Ağaç Mamülleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği Orman Ürünleri ve Ağaç Ürünleri sektör Raporu 2013
- Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı 2012 Aralık Sektör Raporu
- http://www.akib.org.tr/files/downloads/arastirmaraporlari/agac/agac_ekim_2013.pdf
- Türkiye Orman Ürünleri Meclis Sektör Raporu 2012
- Türkiye İhracatçılar Meclisi 2023 Hedefleri
- <http://www.tobb.org.tr/Documents/yayinlar/2013/T%C3%9CRK%C4%B0YE%20MOB%C4%B0LYA%20%C3%9CR%C3%9CNLER%C4%B0%20MECL%C4%B0S%C4%B0%20SEKT%C3%96R%20RAPORU2012.pdf>